

Näringslivspolicy Stockholms stad

Innehåll

Innehåll	2
Näringslivets betydelse för Stockholm.....	5
Målet för stadens näringslivsarbete	6
Näringslivspolicyns syfte och omfattning	6
Stadens roll för Stockholms företagsklimat	7
Sju ramvillkor för ett gott företagsklimat	7
1. Effektiv myndighetsutövning och god företagservice.....	8
2. Attraktiv stadsmiljö.....	10
3. Innovationsklimat som främjar hållbarhet	12
4. God infrastruktur, bra framkomlighet och internationell tillgänglighet...	14
5. Tillgång till kompetens	15
6. God livskvalitet	16
7. Nationell och internationell konkurrenskraft.....	17
Ansvarsfördelning för det kommunala näringslivsuppdraget.....	19
Genomförande och uppföljning av näringslivspolicyn	19
Uppföljning av stadens företagsklimat.....	20

Stockholm är Sveriges tillväxtmotor, ett nav för entreprenörskap och företagande och en etablerad världsstad med stark profil inom innovation och hållbarhet. Staden har en särställning som landets huvudstad men det som särskiljer Stockholm är inte enbart stadens storlek eller geografiska omfattning utan den mångfald av människor, platser, livsval och idéer som möts här.

Stadens höga livskvalitet, befolkningstillväxt och värderingar vad gäller öppenhet, tolerans och frihet stärker dess attraktionskraft för invånare, besökare företag och investerare. Här finns en utvecklad kommunal service och välfärd, ett starkt utbildningssystem, ett rikt nöjes-, idrotts- och kulturliv, tillgång till välfungerande infrastruktur- och transportsystem, bra bostäder och god livsmiljö. Staden har ett ansvar att fortsatt värna och utveckla de förutsättningar som gör Stockholm till en tillväxt och konkurrenskraftig stad.

För att Stockholm ska fortsatt ska kunna utvecklas och uppnå en hållbar tillväxt krävs en stark ekonomisk utveckling och hög sysselsättning. Går det bra för företagen i Stockholm skapas fler arbetstillfällen, välstånd och skatteintäkter till den gemensamma välfärden, vilket i sin tur en förutsättning för att staden ska kunna fullfölja sina åtaganden. Det är därför viktigt att staden värnar om tillväxten genom att stärka och utveckla förutsättningarna för näringslivet i staden.

För att Stockholm ska behålla och stärka sin roll som en ledande tillväxtstad behövs stabila och långsiktigt goda förutsättningar för fler små, medelstora och stora företag. De förutsättningar som påverkar företagens möjlighet att etablera sig, växa, utveckla benämns i stadens näringslivspolicy som ramvillkor. Stockholms stad pekar ut ramvillkor som påverkar näringslivet, som staden har rådighet över och som alla kan utvecklas i syfte att förbättra företagsklimatet.

Det som är viktigt för företagen är även till stor del viktigt för de som bor i Stockholm. Därför är hög servicegrad och goda förutsättningar även till företagare i staden kärnan i det näringslivsfrämjande arbete. Det handlar exempelvis om professionell och effektiv myndighetsutövning och service, bra framkomlighet och tillgänglighet, en attraktiv och trygg stadsmiljö, tillgång till utbildning som ger jobb innovation, konkurrenskraft och en god livskvalitet. Alla dessa delar behövs för att skapa förutsättningarna för ett gott företagsklimat och attraktionskraft för

morgondagens små, medelstora och växande företag och hela stadens ekonomiska framtid.

För Stockholms stad är det viktigt att kontinuerligt följa hur staden lever upp till dessa ramvillkor och anpassar åtgärder för att förbättra förutsättningarna för företagen. Stockholms näringslivspolicy tar sin utgångspunkt i företagens förutsättningar och behov med syftet att skapa en gemensam förståelse inom hela den kommunala organisationen för betydelsen av goda ramvillkor för fler och växande företag. Genom de identifierade ramvillkoren framträder en helhetsbild av vad som är viktigt att prioritera och utveckla för stadens nämnder och bolagsstyrelser.

Näringslivspolicyn kompletteras med en etableringsstrategi som beskriver Stockholms position, styrkor och prioriteringar. Näringslivspolicyn och etableringsstrategin samspelar och bygger ömsesidigt på varandra. Etableringsstrategin fastställer prioriteringar som vägleder i arbetet med företagsetableringar, investeringar och omlokaliseringar. Den är även viktig för en strategisk och effektiv planering av stadens markanvändning kopplad till näringslivsutveckling. Staden främjar investeringar och etableringar inom miljöteknik och den gröna omställningen och stärker Stockholms roll som ett kluster för företag inom hållbarhet. Genom sin roll som upphandlare driver staden på utvecklingen mot en hållbar och cirkulär ekonomi som stimulerar fler företag att minska sina utsläpp och införa hållbara affärsmodeller.

Stockholm ska prioritera etableringar som:

- främjar tillväxt, innovation, konkurrenskraft och arbetstillfällen
- främjar hållbar stadsutveckling, grön omställning och cirkularitet
- främjar en trygg, sammanhållen och attraktiv stad

Stockholms mångfald av näringsgrenar, branschbredden, ska värnas samtidigt som företag i dessa branscher särskilt ska prioriteras i det proaktiva och aktiva attraktions- och etableringsarbetet:

- Tech och startups
- Life Science
- Grön och hållbar omställning
- Besöksnäring

Näringslivets betydelse för Stockholm

Stockholmsregionens näringsliv är centralt för hela Sveriges företagande och tillväxt. Stockholms stad utgör kärnan genom det täta utbudet av huvudkontor, kunskapsintensiva och högproduktiva företag liksom en bredd av små och medelstora företag och är en gravitationskraft som håller samman regionens arbetsmarknad.

Det går idag inte att separera Stockholm från dess kranskommuner. Staden har växt samman med de närmaste kommunerna och med ett antal pendlingskommuner och i arbetsmarknadsregionen Stockholm-Solna som sträcker sig från Trosa i söder till Tierp i norr finns omkring en fjärdedel av Sveriges befolkning. Förtätning och förbättrad infrastruktur gör det möjligt för fler människor att ta del av arbetsmarknadens utbud och regionens produktivitet stiger.

Stockholms stad har ett starkt näringsliv och står sig väl i den internationella konkurrensen som attraktiv och företagsvänlig storstad. Näringslivet är diversifierat och består av en mångfald av branscher där drygt 80 procent av Sveriges samtliga näringsgrenar finns representerade. I Stockholm är den privata sektorn störst. Den största näringsgrenen är företagstjänster där till exempel juridik, ekonomi, vetenskap och teknik ingår. Därefter följer handel, tillverkning, finansiell verksamhet samt information och kommunikation. Totalt finns cirka 92 000 arbetsställen i staden. De flesta företag är små, cirka 41 procent har 1–4 anställda. Ett 40-tal företag har över 1 000 anställda och står för en fjärdedel av jobben i Stockholm.

Majoriteten av alla företag i Sverige är små och medelstora företag med färre än 250 anställda liksom i Stockholm. Småföretagen är viktiga för staden då störst potential i form av nya jobb finns hos de redan befintliga små och medelstora företagen i Stockholm.

De stora kunskaps- och teknikintensiva företagen och internationella huvudkontoren har tillsammans med det stora antalet startupföretag en väsentlig roll för Stockholms globala position som innovativ storstadsregion. Huvudkontoren är en viktig faktor i den växande exportekonomin som utvecklats i Stockholmsregionen. Här växer bland annat specialiserade tjänster inom exempelvis life-science, IT och tech.

Näringslivet är en partner och möjliggörare för att möta flera av Stockholms ambitioner och utmaningar. Företagen bidrar som leverantör, utförare eller anordnare av vissa kommunala verksamheter, som byggaktör för bostäder, arbetsplatser och

infrastruktur och som en innovationskraft för att möta Stockholms ambitioner inom exempelvis miljö- och klimatområdet. Näringslivet spelar också en viktig roll i stadsutvecklingsprocesser och bidrar genom sin närvaro och verksamhet till att göra staden levande och attraktiv och till att öka tryggheten i hela staden. Genom skatteintäkterna från företag och människor i arbete kan staden möta behoven i välfärden och göra de investeringar som krävs för att fortsätta bygga en växande och hållbar stad.

Målet för stadens näringslivsarbete

Det övergripande och långsiktiga målet för stadens näringslivsarbete är att Stockholm ska vara en stad med hållbar tillväxt. Nya företag ska startas, fler företag ska vilja etablera sig här och företag som redan finns i staden ska vilja stanna kvar och växa. Det kräver åtgärder, insatser och samverkan som bidrar till att Stockholm fortsätter vara en attraktiv plats för olika typer av företag och att den tillväxtkraft som finns i staden tas tillvara och förstärks.

Staden ska klara av att möta företagen i deras frågor och lösa det som staden kan och bör lösa. Företagen ska uppleva att Stockholm har ett företagsklimat som främjar olika former av näringslivsverksamhet. Ett företagsklimat som är anpassat till Stockholms unika förutsättningar och behov liksom till stadens position i Sverige och internationellt. Näringslivet ska uppleva att de är en viktig partner till staden, bidrar till att bygga staden och göra den levande och attraktiv och att de är möjliggörare för att möta flera av stadens utmaningar.

Näringslivspolicyns syfte och omfattning

Näringslivspolicyn är ett internt styrdokument för Stockholms stad och målgruppen är alla medarbetare i stadens verksamheter. Syftet med näringslivspolicyn är att skapa en förståelse för vilka grundläggande förutsättningar som har betydelse för ett gott företagsklimat. Policyn ska bidra till att staden utvecklar organisation och arbetssätt samt vägleda i hur verksamheter ska prioritera insatser som underlättar för företag att starta, verka och växa i Stockholm. Näringslivspolicyn tydliggör nämnders och bolagsstyrelsers ansvar och roller liksom behoven av samverkan för att främja ett gott företagsklimat.

Utöver att vägleda stadens nämnder och bolagsstyrelser i det dagliga arbetet utgör näringslivspolicyn en grund för långsiktiga beslut och prioriteringar.

Som en bilaga till näringslivspolicyn finns stadens etableringsstrategi som utgör ett styrdokument för stadens etableringsfrämjande arbete.

Stadens roll för Stockholms företagsklimat

Att skapa förutsättningar för näringslivet är ett kontinuerligt utvecklingsarbete där omvärldsförändringar genererar behov av att bibehålla, utveckla och förstärka insatser och åtaganden. Staden anpassar och förbättrar kontinuerligt sina strategier och arbetssätt för att möta nya utmaningar och möjligheter.

Stockholms stads näringslivsarbete utgår ifrån företagets behov, stadens grundläggande styrning, såsom den kommunala lagstiftningen och kompetensen, samt stadens vision, översiktsplan och Agenda 2030. Budgeten fastställer uppdrag, prioriteringar och ekonomiska förutsättningar. Arbetet påverkas även av stadsövergripande styrdokument inom kvalitet, miljö och klimat, inköp, personal, infrastruktur och stadsutveckling, kultur och evenemang, kommunikation, samt trygghet och säkerhet.

Stockholms företagsklimat är också sammanflätat med faktorer som exempelvis rådande konjunkturläge, omvärldsfaktorer samt beslut på nationell och internationell nivå från myndigheter och politik. Genom att delta och påverka inom internationella och nationella samverkansytter kan staden påverka förutsättningarna för företagsklimatet.

Stadens näringslivsarbete ska fokusera på att utveckla ramvillkoren med att erbjuda god kommunal service, säkerställa funktionell? god stadsutveckling, infrastruktur och livskvalitet, utveckla innovation, stärka nätverk och aktivt positionera Stockholm för att gemensamt utveckla staden.

Sju ramvillkor för ett gott företagsklimat

De övergripande strukturer som påverkar företagets möjlighet att etablera sig, växa, utveckla och anpassa sig till förändrade förutsättningar benämns i stadens näringslivspolicy som ramvillkor. Stockholms stad pekar ut sju ramvillkor, som påverkar näringslivet och som staden har rådighet över som alla kan utvecklas i syfte att förbättra företagsklimatet. Syftet med ramvillkoren är att integrera företagets och företagarens behov i stadens näringslivsfrämjande arbete. De tar hänsyn till stadens rådighet och de uppdrag som

ligger inom stadens nämnder och bolagsstyrelser, samt Stockholms position i Sverige och internationellt.

Näringslivspolicyns sju ramvillkor är:

1. Effektiv myndighetsutövning och god företagservice
2. Attraktiv stadsmiljö
3. Innovationsklimat som främjar hållbarhet
4. God infrastruktur, bra framkomlighet och internationell tillgänglighet
5. Tillgång till kompetens
6. God livskvalitet
7. Nationell och internationell konkurrenskraft

Nedan beskrivs ramvillkoren utifrån målbild, åtgärder, organisation och ansvar. Målbilderna tydliggör den övergripande riktningen för stadens arbete och inom varje ramvillkor pekas ett antal förbättrings- och samverkansåtgärder ut för att nämnder och bolagsstyrelser tillsammans ska uppnå och bibehålla den önskade målbilden. En övergripande organisationsbeskrivning för respektive ramvillkor återfinns avslutningsvis i syfte att synliggöra och uppmuntra till samverkan.

1. Effektiv myndighetsutövning och god företagservice

Ett framgångsrikt näringslivsfrämjande arbete kräver god service och ett lösningsorienterat arbetssätt som genomsyrar alla nämnder och bolagsstyrelser.

Stadens förmåga att erbjuda effektiv myndighetsutövning och god service till företagen spelar en stor roll i hur företagsklimatet uppfattas. Det handlar bland annat om hur företagen upplever stadens service, hur vi samverkar och tar helhetsansvar för företagens tillstånds- och tillsynsärenden, hur tydliga vi är i vår

information och kommunikation samt hur enkelt det är att delta i stadens upphandlingar.

Samtliga nämnder och bolag möter någon gång näringslivet antingen som myndighetsutövare, servicegivare, avtalspart eller samarbetspartner. Det innebär att alla har ett ansvar för att stadens åtagande om god företagservice fullgörs.

Myndighetsutövning spelar en avgörande roll i att motverka illegal ekonomi och organiserad brottslighet. Stadens arbete med tillståndsgivning och tillsyn ett av de mest effektiva verktygen för att motverka osund konkurrens och ska lika villkor och förutsättningar för företagen vilket i sin tur stärker stadens attraktivitet och företagsklimat.

Målbild

I Stockholm är det enkelt att starta och driva företag. Stadens företagservice hjälper företagare att snabbt få svar på sin fråga eller hitta rätt kontaktväg och instans i staden. Stadens verksamheter erbjuder god service, effektiv, rättssäker och snabb handläggning i all kontakt med företag och entreprenörer. Staden antar företagens perspektiv, har förståelse för deras behov och har kunskap om stadens möjligheter att underlätta företagens vardag. Våra digitala tjänster är enkla och tydliga, vår information är lättillgänglig och våra upphandlingsprocesser är effektiva och ställer relevanta krav. Staden främjar ett gott företagsklimat genom att förebygga och motverka organiserad brottslighet och otrygghet. Genom ett samordnat tillstånds- och tillsynsarbete bidrar staden till att företag kan verka under sund konkurrens, i ett tryggt system och under lika villkor.

För att nå målbilden behöver staden

- Säkerställa att medarbetare har god kunskap om företagets vardag och att insikten om företagets villkor, behov och betydelse är en naturlig del av stadens arbete
- Erbjuder lättillgänglig och lättbegriplig företagservice och information om stadens tillstånd, regler och tillsyn för att säkerställa god service, effektiv, rättssäker och snabb handläggning i all kontakt med företag och entreprenörer
- Tillhandahåller tydliga kontaktvägar in i staden och samverka internt för att underlätta för företag som vill etablera eller omlokalisera sig i Stockholm
- Höja kunskapsnivån om välfärds- och organiserad brottslighet samt prioritera insatser som förebygger och motverkar brott

- Samordna tillsyns- och tillståndsprocesser inom stadens myndighetsutövning för att effektivisera och underlätta för företagen och främja sund konkurrens
- Utveckla digitala kontaktvägar och e-tjänster för att effektivisera handläggning av tillståndsärenden och erbjuda en sammanhållen service till företagen
- Möjliggöra att en mångfald av företag ser staden som en attraktiv affärspartner och väljer att delta i stadens upphandlingar

Organisation

Miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden ansvarar för stadens tillstånds- och tillsynsarbete. Dessa nämnder säkerställer att lagar och regler följs inom områden så som livsmedelssäkerhet, hygienverksamhet, framkomlighet, serveringstillstånd och bygglov. Stadens myndighetsutövning är avgörande för ett gott företagsklimat där företag kan verka under sund konkurrens, i ett tryggt system och under lika villkor. Myndighetsutövande nämnder ansvarar för att tillhandahålla tillgänglig information och e-tjänster kopplade till tillstånd och tillsyn.

I staden är det miljö- och hälsoskyddsnämnden, servicenämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och i samverkan med Stockholm Business Region och kommunstyrelsen som vidareutvecklar stadens myndighetsutövning. Detta sker bland annat genom att årligen mäta NKI (myndighetsutövning) och NUI (upphandling). Stockholm Business Region (SBR) leder ett regionalt samarbete inom Stockholm Business Alliance (SBA). Inom SBA bedrivs verksamhet med syfte är att attrahera utländska investeringar till regionen, att marknadsföra regionen internationellt och att förbättra näringslivsservicen vid kommunernas myndighetsutövning.

Samtliga nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för att lotsa företag till rätt instans, eller till stadens företagsservice, för vidare hjälp i företagets kontakter med staden. Servicenämnden svarar på frågor som kommer in via företagsservice och ger kostnadsfri och behovsanpassad rådgivning i frågor som rör exempelvis tillstånd, nyföretagande och upphandling.

2. Attraktiv stadsmiljö

Det är viktigt att skapa förutsättningar för en levande stadsmiljö som lockar både stockholmare och besökare. Attraktiv stadsmiljö handlar om den fysiska miljön och företagets möjligheter att verka i

en tilltalande och ändamålsenlig stadsmiljö under trygga förhållanden. Grundläggande är att renhållning, snöröjning, parkering och skyltning fungerar väl, att problem åtgärdas snabbt samt att gator, platser och torg upplevs som trygga, attraktiva och levande. En attraktiv stadsmiljö är ett resultat av ett samskapande där staden har en roll och där olika företag skapar innehåll och liv i platser som kan utvecklas över tid. Det välfungerande kollektivtrafiksystemet och hållbara pendlingsalternativ som gång-, cykel- och kollektivtrafik gör staden enkel att uppleva och bidrar till en mer attraktiv, tillgänglig, klimatsmart och dynamisk stad för både företag och besökare.

Målbild

I Stockholm finns attraktiva lägen och miljöer för olika typer av företag i alla delar av staden. Staden främjar aktiviteter som stärker trygghet och stimulerar flödet av människor. Företagens närområden karaktäriseras av värden som underlättar för dem att attrahera både kunder och kompetens, så som levande stadsmiljö, trygga och säkra platser, väl fungerande kollektivtrafik och hållbara pendlingsalternativ som gång- och cykeltrafik samt närhet till grönska. Här samverkar staden med polis, näringsliv och civilsamhället för att förebygga och minska brott och skapa trygga. Och attraktiva stadsmiljöer.

För att nå målbilden behöver staden

- Integrera näringslivets betydelse och behov i plan- och stadsutvecklingsprocesserna genom dialog med företagen och näringslivskonsekvensanalyser
- Stärka hållbara pendlingsalternativ som gång-, cykel- och kollektivtrafik.
- Stärka arbetet med platsutveckling för att bidra till en attraktiv stadsmiljö för näringslivet i stadsdelsområdena
- Stärka arbetet med platssamverkan och skapa långsiktigt samarbete med näringslivet i trygghetsskapande, brottsförebyggande och trivselskapande åtgärder
- Göra platser levande genom att främja och attrahera etableringar av företag, kulturell verksamhet och evenemang till prioriterade områden
- Skapa god tillgång till lokaler till villkor som möjliggör etablering och utveckling för en bredd av verksamheter och kulturella och kreativa branscher

Organisation

Exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden är centrala för utvecklingen av stadens fysiska

miljö. Exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden ansvarar för att skapa attraktiva lägen för företag genom stadsutveckling och fysisk planering, medan fastighetsnämnden och stadens mark- och fastighetsägande bolag erbjuder de faktiska lokalerna.

Trafiknämnden bidrar genom att ansvara för stadens gator, torg och vissa kajer. Deras arbete är avgörande för att staden ska kunna erbjuda attraktiva och trygga offentliga rum och en välfungerande närmiljö som underlättar för både boende, besökare och företag.

Flera av stadens verksamheter bidrar till att möjliggöra för etableringar och evenemang som ökar platsers attraktivitet, däribland kulturnämnden, Stockholm Business Region och tillståndsgivande nämnder.

Samtliga nämnder har ett ansvar för stadens trygghetsarbete. Stadsdelsnämnderna har en viktig roll för det lokala näringslivet genom att fungera som en kommunikationskanal mellan företag och staden. De arbetar också med platssamverkan och samordnar det lokala trygghetsarbetet i samverkan med andra nämnder, polisen och företag, vilket bidrar till att öka attraktionskraften i olika områden.

3. Innovationsklimat som främjar hållbarhet

För att Stockholm ska kunna växa hållbart krävs innovation och nytänkande. Staden spelar en central roll i att främja ett starkt innovationsklimat både som stödjare, ekosystembyggare och tillskapande av mötesplatser för talanger och idéer. Både stadens och näringslivets ekonomiska, sociala och ekologiska hållbarhet är beroende av en stark innovationskapacitet. Genom nya arbetssätt och samarbeten mellan olika aktörer som näringsliv, akademi och offentlig sektor främjas innovation. Internationella samarbeten stärker stadens och näringslivets position i den globala konkurrensen. Stockholms digitala infrastruktur, universitet, innovationshubbar samt förmåga att attrahera talanger och kapital bidrar till stadens dynamiska startupscen. Stockholms miljö- och klimatarbete är en viktig utgångspunkt för framtidens företag och stadens innovationsarbete.

Målbild

I Stockholm finns ett av världens bästa ekosystem för kunskapsintensiva företag, med tillgång till universitet och inkubatorer, kapital, kompetens och mötesplatser. Stockholms öppenhet för nya idéer är en konkurrensfördel som bidrar till ett starkt innovationsklimat. Här skapas förutsättningar för näringslivet

att utveckla innovativa och hållbara lösningar och affärsidéer. Här arbetar staden och akademi för att framgångsrika företagskluster stärks, utvecklas och skapas där företag och näringslivsaktörer samverkar och utbyter erfarenheter för att förbättra sina förutsättningar att utvecklas och nå framgång. Den digitala infrastrukturen förstärker Stockholms position som en ledande innovationsregion. Stadens upphandlingar driver ett innovativt klimat, vilket stärker Stockholms attraktionskraft för företag och investeringar.

För att nå målbilden behöver staden

- Främja samverkan inom innovationsekosystemet mellan offentliga aktörer, näringsliv, akademi och civilsamhälle för underlätta för entreprenörskap och innovation.
- Utveckla och stärka stadens innovationskluster med stark attraktionskraft för företag inom innovationsdrivna branscher såsom tech, life science och grön omställning
- Säkerställa att stadens upphandlingar främjar innovationer och utveckling och införande av nyskapande och bärkraftiga lösningar
- Skapa en innovativ och smart stad genom ett fortsatt aktivt digitaliseringsarbete Utbilda och attrahera kompetens som kan bidra till företagens behov av arbetskraft i den gröna omställningen

Organisation

Samtliga nämnder och bolagsstyrelser har ansvaret att bidra till ett starkt innovationsklimat utifrån stadens styrdokument och genom upphandling. Nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för att främja delning av data både inom staden och med externa aktörer i form av öppna data som möjliggörare av innovationer. Stokab tillhandahåller den digitala infrastrukturen som är nödvändig för att företag ska kunna utveckla nya tekniker och tjänster. Stadens innovationsförmåga är beroende av ett nära samarbete med andra aktörer inom offentlig sektor, näringsliv och akademi. Staden arbetar med att utveckla samarbetet med akademien och har partnerskapsavtal med bland annat Stockholms universitet och Kungliga Tekniska Högskolan. Stockholm Business Region främjar investeringar och etableringar inom prioriterade innovationsdrivna och kunskapsintensiva branscher såsom tech, life science och företag inom grön omställning.

4. God infrastruktur, bra framkomlighet och internationell tillgänglighet

Internationell tillgänglighet, välfungerande infrastruktur och god framkomlighet är en grundläggande förutsättning för tillväxt och besöksnäring i Stockholm. Att kunna ta sig till och från Stockholm från andra delar av världen, liksom att framkomligheten för både människor och varu- och tjänsteleveranser är god inom staden, tillsammans med en hållbar energiförsörjning stärker attraktionskraften att locka internationella företag och huvudkontor till Stockholm. Stadens rådighet inom området är delvis begränsad, vilket gör att samverkan med aktörer på regional, nationell och internationell nivå är väsentlig.

Målbild

Stockholm har god internationell tillgänglighet, kapacitetsstark och hållbar infrastruktur och framkomligheten i staden matchar företagens behov. Det är lätt att ta sig till och från Stockholm på ett hållbart sätt, och inom staden kan både människor, tjänster och varor förflyttas smidigt och med god framkomlighet hela dygnet. Staden är öppen för innovativa transport- och energilösningar för att utveckla Stockholm som en attraktiv stad med en tydlig miljö- och klimatprofil.

För att nå målbilden behöver staden

- Beakta näringslivets framkomlighetsbehov i planeringen och kommunikationen av förändringar i trafikmiljön och det offentliga rummet
- Främja innovativa och effektiva lösningar för arbetsresor och tjänste- och varuleveranser
- Arbeta för en god internationell tillgänglighet som stärker attraktionskraften att locka internationella företag och huvudkontor till Stockholmsregionen
- Utveckla samarbeten med relevanta aktörer för att främja hållbart resande inom flera trafikslag
- Arbeta för ökad elektrifiering och utbyggnad av laddinfrastruktur
- Förbättra gång, cykel och kollektivtrafikens attraktivitet och tillförlitlighet genom upprustning, förnyelse och effektivisering
- Verka för goda sjöförbindelser samt järnvägsförbindelser med övriga nordiska länder och mot kontinenten

Organisation

Ansvaret för olika infrastrukturslag och förbättra framkomligheten är delat mellan flera olika nämnder och bolagsstyrelser.

Exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden är viktiga aktörer för att förbättra Stockholms transportsystem. Andra betydelsefulla aktörer på transportområdet är bland annat Stockholms Stads Parkering AB och Stockholm Hamn AB.

Trafiknämnden och Stockholm Business Region ansvarar för att förbättra stadens lokala respektive internationella tillgänglighet. Trafiknämnden har även ett fokus på elektrifiering av transportsektorn i samarbete med både offentliga och privata aktörer.

5. Tillgång till kompetens

En viktig förutsättning för företagens tillväxt och utveckling är tillgången till arbetskraft med relevant kompetens och behovet av kvalificerad arbetskraft är inom vissa branscher stort. En fungerande kompetensförsörjning bidrar också till ökad välfärd och en socialt hållbar stad. En nära, kontinuerlig och omfattande dialog med branscher och enskilda företag är centralt för att staden ska kunna bidra med rätt utbildningsmöjligheter. Staden stärker det lokala utbudet av kompetens genom sitt utbildningsutbud. Vidare bidrar även staden till företagens kompetensförsörjning genom att attrahera internationella talanger.

Målbild

I Stockholm har näringslivet god tillgång till den kompetens de behöver. Utbudet av utbildningar och insatser speglar näringslivets behov. Här finns en utbildnings- och forskningsmiljö, som attraherar spetskompetens och främjar innovationer, entreprenörskap och förnyelse inom befintligt näringsliv. Det gör att både företag och kompetens söker sig till och stannar i Stockholm som står sig starkt i den hårda konkurrensen om talanger. Stockholms arbetsmarknad präglas av inkludering och mångfald, där alla människor, oavsett bakgrund, funktionsvariation och förmåga, ges möjlighet att bidra till samhället genom att arbeta. Här finns möjlighet att byta yrkesinriktning och skola om sig under sitt yrkesliv. Här finns framtidens kompetens, den som krävs för att möta utmaningar till följd av exempelvis klimatförändringar, digitalisering och demografiska förändringar.

För att nå målbilden behöver staden

- Stärka samverkan med näringslivet för att matcha tillgången på utbildningar med behovet av kompetens
- Samverka med arbetsgivare och branschorganisationer för att säkerställa attraktionskraft för stadens vuxenutbildningar

- Samverka med berörda nämnder och bolag för att inkludera kompetensförsörjningsfrågorna i stadens arbete med större företagsetableringar
- Verka och underlätta för internationell kompetensförsörjning och talangattraktion utifrån näringslivets behov
- Stärka samverkan med universitet och högskolor för att stärka Stockholms position som universitetsstad

Organisation

Arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden och Stockholm Business Region är centrala aktörer inom kompetensförsörjning. Arbetsmarknadsnämnden arbetar för att matcha företagens kompetensbehov och utbildningar samt för att främja social hållbarhet. Arbetsmarknadsnämnden ansvarar också för vuxenutbildning: sfi, komvux och yrkeshögskola.

Utbildningsnämnden bidrar med yrkesprogram som adresserar bristyrken och främjar ett entreprenöriellt lärande. Stockholm Business Region arbetar för att attrahera talanger till Stockholm.

6. God livskvalitet

Stockholm behöver säkerställa en god livskvalitet för de boende och för de som överväger att flytta hit. En god livskvalitet skapar också förutsättningar för att attrahera besökare och kompetens. Tillgång till väl fungerande kommunal service och allmän välfärd utgör viktiga delar av en god livskvalitet, liksom god tillgång till bostäder, ett attraktivt serviceutbud, arbetstillfällen, kultur och nöjesliv. Grönområden, ren luft och närhet till svalka och badbart vatten stärker den goda livskvaliteten i staden. Att fortsätta bygga staden med bostäder, företag och service utifrån invånarnas behov är avgörande för en god livskvalitet och attraktiv plats för näringslivet.

Målbild

Stockholm har god tillgång på bostäder och erbjuder en god livskvalitet. Här kan människor enkelt leva hållbart och näringslivet ges förutsättningar att lösa globala utmaningar och driva hållbara företag. I Stockholm garanteras invånarna en hög nivå på välfärden och livskvaliteten. Alla stockholmare har tillgång till en fungerande vardag i en trygg stad full av liv med bostäder, företag, service och kultur. Det finns närhet till grönska, natur, vatten och svalka i alla delar av staden.

För att nå målbilden behöver staden

- Säkerställa hög takt i bostadsbyggandet för ett varierat bostadsutbud med attraktiva och ändamålsenliga bostäder som motsvarar olika behov och efterfrågan i hela Stockholm
- Samverka med näringslivet och akademi för att möta utmaningar som följer av klimatförändringar och för att nå stadens miljö- och klimatmål
- Säkerställa lokaler för konstnärlig produktion och kulturetableringar
- Underlätta för arrangemang och evenemang samt bidra till en kultur- och nöjeslivsvänlig stad
- Förstärka trygghetsarbetet genom att fortsätta involvera det lokala näringslivet i platssamverkan, trygghetsinvesteringar och trygghetsskapande insatser
- Upprätthålla god kvalitet i kommunal kärnverksamhet och viktiga välfärdsuppdrag som exempelvis skola, förskola och äldreomsorg

Organisation

Flera nämnder och bolagsstyrelser har ansvaret att bidra till en god livskvalitet i arbetet med att utveckla områden för bostäder, arbetsplatser, service, kultur, motion och rekreation, evenemang, en frisk och hälsosam miljö och grönområden. I detta arbete är stadsdelsnämnderna centrala i nära samverkan med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, idrottsnämnden och kulturnämnden.

För att skapa en hållbar och hälsosam miljö i Stockholm samarbetar Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Stockholm Exergi och Stockholm Vatten och Avfall för att säkerställa ren luft, rent vatten, energiåtervinning och avfallshantering, vilket bidrar till både ekologisk och social hållbarhet och till den goda livskvaliteten.

7. Nationell och internationell konkurrenskraft

Stockholms nationella och internationella konkurrenskraft handlar om förmågan att behålla och attrahera invånare, besökare, kompetens, investeringar och etableringar. Stockholm har goda förutsättningar att konkurrera med andra storstadsregioner i Europa och världen. Att stärka bilden av Stockholm är viktigt för att öka kännedomen om och befästa Stockholm som internationell världsstad. Stockholm utmärker sig, bland annat med vår öppenhet, tolerans och frihet, livskvalitet, innovation och hållbarhet. Detta har stor betydelse internationellt samtidigt som det bidrar till att attrahera investeringar och talanger. Stockholms konkurrensfördelar

tillsammans med positioneringen av vår stad är avgörande för en hög nationell och internationell konkurrenskraft.

Målbild

Stockholm är en attraktiv och internationellt välkänd stad som lockar investeringar, företag, talanger och besökare. Människor flyttar hit för att ta del av stadens höga livskvalitet och de möjligheter som finns för ett hållbart liv och företagande. Stadens öppenhet för nya idéer är en tydlig konkurrensfördel och bidrar till att Stockholm fungerar som en internationell hub för stora företag, huvudkontor och innovation. Här främjas möten mellan olika kompetenser för skapande, nytänkande och lösningar på globala utmaningar. Stockholm erbjuder välutvecklade nätverk för samarbete mellan näringsliv, akademi och stad. Stockholms starka position som innovativ och kreativ stad återspeglas i en positiv internationell bild och en hög global kännedom.

För att nå målbilden behöver staden

- Säkerställa en öppen, välkomnande företagskultur genom effektiv myndighetsutövning och förståelse för företagandets villkor i stadsplanering, utbildning och upphandling.
- Positionera Stockholm tillsammans med näringsliv och andra aktörer samt fortsätta marknadsföra och öka kännedomen om Stockholms unika styrkor, nationellt och internationellt
- Utveckla nätverk för samarbete mellan näringsliv, akademi och stad
- Öka och nyttja kraften i regional samverkan för att kunna stärka den internationella konkurrenskraften och säkra långsiktig tillväxt
- Attrahera stora internationella och nationella evenemang, möten och kongresser i samarbete med näringslivet

Organisation

Positioneringen av Stockholm engagerar flera nämnder inom staden. Stockholm Business Region ansvarar för att utveckla och marknadsföra Stockholm som etablerings- och besöksdestination internationellt och nationellt. Kommunstyrelsen samverkar med nämnder och bolagsstyrelser kring stora evenemang för att bidra till stadens utbud av upplevelser och skapa mervärden för stockholmare och lokalt näringsliv. Även Stockholm Globe Arena ansvarar för att attrahera evenemang till Stockholms arenor.

Ansvarsfördelning för det kommunala näringslivsuppdraget

Stadens näringslivsarbete innebär att skapa goda förutsättningar för företag att starta, verka och växa i Stockholm. Det utförs inom ramen för nämnders och bolagsstyrelser uppdrag. Alla nämnder och bolag möter någon gång näringslivet antingen som myndighetsutövare, servicegivare, samarbetspartner eller avtalspart. Stadens nämnder och bolagsstyrelser har ett gemensamt ansvar i genomförandet av stadens näringslivspolitik.

Näringslivspolicyn definierar inriktning och på en övergripande nivå ansvarsområden för stadens näringslivsarbete. Policyn tydliggör hur samordning och samverkan ska ske för att stadens nämnder och bolagsstyrelser gemensamt ska bidra till ett gott företagsklimat i Stockholm.

Kommunstyrelsen har en central roll i att på strategisk nivå styra, samordna och följa upp stadens näringslivsarbete. Stockholm Business Region har som stadens näringslivsbolag en viktig roll att i nära samarbete med kommunstyrelsen bidra till nämnders och bolags näringslivsarbete.

Kommunstyrelsen ansvarar tillsammans med Stockholm Business Region för implementeringen och förankring av näringslivspolicyn och stöttar nämnder och bolagsstyrelser i deras arbete.

Samtliga nämnder och bolagsstyrelser har en viktig uppgift i att säkerställa att deras arbetssätt genomsyras av ett näringslivsperspektiv samt att utifrån sina uppdrag och åtaganden möta kommunstyrelsen och Stockholm Business Region i näringslivsfrågor som berör deras verksamhet.

Genomförande och uppföljning av näringslivspolicyn

Näringslivspolicyn är ett stadsövergripande styrdokument som beslutas av kommunfullmäktige och förvaltas av stadsledningskontoret. Vid behov genomförs och beslutas om uppdateringar av policyn i samband med stadens årliga budget. Utvecklingen av näringslivsarbetet konkretiseras i nämndernas och bolagsstyrelsernas verksamhetsplaner utifrån den riktning som näringslivspolicyn pekar ut.

Där det finns behov av extra samordningsinsatser tas särskilda handlingsplaner fram av nämnder och bolagsstyrelser i samverkan med varandra och med kommunstyrelsen.

Näringslivspolicyn kommer att implementeras i stadens verksamheter genom utbildningsinsatser med fokus på att vidareutveckla en tillgänglig, stödjande och lösningsorienterad organisation som har näringslivets perspektiv, behov och upplevda verklighet i all relevant verksamhet.

Uppföljning av nämndernas och bolagsstyrelsernas arbete sker i den ordinarie styrningen och uppföljningen, utifrån dessa sammanställer kommunstyrelsen en årlig stadsövergripande rapport av stadens näringslivsfrämjande arbete.

Uppföljning av stadens företagsklimat

För att följa hur företagen uppfattar Stockholms företagsklimat, vilka utvecklingsområden och framgångsfaktorer som staden har utvärderas de olika ramvillkoren genom relevanta rapporter, rankingar och undersökningar. Stadens service mäts exempelvis genom undersökningen servicemätningen Insikt som ger ett Nöjdhetskund-Index (NKI).

Staden trygghetsundersökningar och varumärkesmätningar ger också indikationer som är viktiga för ett gott företagsklimat. Ett antal internationella mätningar och rankingar ger bilden av hur Stockholm uppfattas av omvärlden liksom hur väl Stockholm står sig när det exempelvis gäller att attrahera talanger eller innovationsklimat.

För att få en detaljerad bild av Stockholms företagsklimat ska varje stadsdelsnämnd göra en analys och inhämta kunskap om det lokala företagsklimatet utifrån ramvillkoren i näringslivspolicyn i samband med årlig planering för de kommande åren. Dessa analyser ger insikter om utmaningar och möjligheter på lokal nivå.

Att utvärdera företagsklimatet både utifrån nämndernas analyser, företagsdialoger, adekvata undersökningar och rankingar ger staden både en översiktlig och en detaljerad förståelse för vilka åtgärder som ska prioriteras för att hela Stockholm ska vara attraktivt för företag att verka och växa i. Utvärdering av företagsklimatet sker löpande över året och redovisas löpande och i samband med framtagande av årlig näringslivsrapport presenteras en sammanhållen utvärdering.